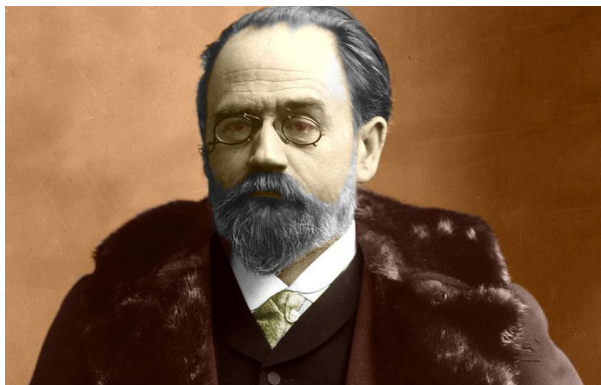


Відділ культури, національностей та релігій  
Славутицької міської ради  
Славутицька міська централізована  
бібліотечна система



## ***Вірність життєвій правді***

До 180-річчя з дня народження  
**Еміля Золя**

*Бібліографічний покажчик*

Відділ культури, національностей та релігій  
Славутицької міської ради  
Славутицька міська централізована  
бібліотечна система

## ***Вірність життєвій правді***

До 180-річчя з дня народження  
**Еміля Золя**

*Бібліографічний покажчик*

Славутич 2020

Цей бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2020 році 180-річчя від дня народження Еміля Золя – французького письменника, класика світової літератури, одного з найважливіших представників реалізму, критика і політичного активіста.

Покажчик містить біографію, публікації про твори письменника, видання та статті про його життя і творчість, розробки уроків, позакласних заходів, сценаріїв, інтернет-ресурси про Еміля Золя.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловйова Л. О.,  
Янченко О. О.

Відповідальна  
за випуск:

Портная Н. В.

*«Письменник є одночасно дослідником і експериментатором».*

Еміль Золя

## **Біографія Е. Золя**

Французький письменник, класик світової літератури і один з найважливіших представників реалізму. Романи Еміля Золя представляють важливу епоху в історії французької літератури. Цей прозаїк стояв біля витоків жанру натуралістичного реалізму, який відстоював зображення життя таким, яким воно є насправді, з максимальною точністю і достовірністю.

Еміль Золя народився 2 квітня 1840 року в Парижі, в сім'ї талановитого інженера-будівельника італійського походження Франческо Золя і матері-француженки.

У 1843 році батько Еміля отримав контракт на будівництво каналу в Екс-ан-Провансі і перевіз туди свою сім'ю. Разом з фінансовими партнерами він створює компанію для проведення в життя задуманих проектів в Провансі. Роботи зі спорудження каналу і греблі для постачання міста водою почалися в 1847 році, але в тому ж році Франсуа Золя вмирає від запалення легенів.

Дитячі та юнацькі роки Еміль провів у Ексі. З 1852 р. навчався у коледжі. Після смерті батька через матеріальні нестатки сім'я 1858 р. переїхала у Париж, де Золя продовжив освіту в ліцеї. 1862 р. Золя почав працювати у бюро пакування одного із найбільших видавництв «Ашетт». Праця у видавництві дала можливість Золя ознайомитися з літературним життям Парижа. У видавництві Золя пропрацював близько 4 років і звільнився, щоб більше писати.

Замолоду Золя зачитувався романтиками, його кумирами були А. де Мюссе та В. Гюго.

Уже на ранньому етапі творчості Золя виступав не лише як письменник-романіст, а й як публіцист і критик. Він

співпрацював з газетами «Евенман», «Фігаро», у яких публікував свої статті й етюди.

Справою життя Е. Золя стало написання 20-томного роману «Ругон-Маккари», де розповідається про одну певну сім'ю за часів Наполеона III і другої Французької імперії. Еміль розраховував видати 10 томів роману, але в кінцевому результаті твір складається з 20 томів, найуспішнішими з яких стали «Пастка» і «Жерміналь», присвячені класу робочих людей.

Основна задумка циклу «Ругон-Маккари» – сімейна сага, що змінюється поколіннями, періодично з виникаючими новими персонажами. Ідея полягає в тому, що від спадковості, звичаїв і звичок сім'ї неможливо позбутися.

Ще один роман, який мав успіх у читачів – «Дамське щастя», повністю відображає ідеологію того часу, коли комерційні відносини все активніше розвиваються, де бажання клієнта закон, а права продавця не мають значення. Дії книги розвиваються в магазині під назвою «Дамське щастя», а головні герої, як і в більшості романів письменника, – бідні з глибокої провінції, впевнено йдуть до успіху.

У романах письменника розкривається психологічний настрій дрібної буржуазії, що шукає правду в житті, але всі спроби марні і терплять невдачі. Так сталося з революціонером з твору «Гроші», з яким читачі познайомилися в 1891 році.

Роман «Нана» отримав популярність не тільки у Франції. У Росії він був надрукований в трьох виданнях, але текст твору був неповним. Пояснювалося це заборонаю царської цензури. Героїнею оповідання стала дівчина Анна Купо, прототипом якої стала знайома письменникові куртизанка Бланш Д'Антіньї.

Еміль Золя безперервно від літературної діяльності займався суспільно-політичною. Смілива і гучна робота – публікація «Я звинувачую», що вийшла як відповідь на Справу Дрейфуса. Багато знаменитостей виступили на стороні офіцера, єврея за національність, якого звинуватили в шпигунстві на боці

Німеччини. Французького офіцера засудили до довічного ув'язнення. Еміль Золя поповнив список знаменитих персон Франції, що підтримують Дрейфуса.

28 вересня 1902 письменник через нещасний випадок помер у власній паризькій квартирі. Він отруївся чадним газом. Але, швидше за все, це підлаштували його політичні вороги. Еміль Золя був пристрасним захисником гуманізму і демократії, за що і поплатився своїм життям.

В Україні Золя відомий від 1870-х. Уперше його переклав Іван Франко (новела «Повінь», опублікована в альманасі «Дністрянка», 1876). Він же автор вступного слова до видання повісті Золя «Довбня», перекладеної Ольгою Рошкевич (1879).

Сьогодні спадщина Еміля Золя – важливий і невід'ємний етап в історії становлення французької літератури, а також вершина жанру натуралізму. Сучасні читачі у відгуках про книги Еміля Золя переважно наголошують на тому, наскільки детально і цікаво письменник передає життя суспільства середини ХІХ століття. І нехай при цьому в його творах практично відсутня інтрига, вони представляють собою важливу історичну цінність.

## Творча спадщина Е. Золя

Золя Е. Твори в 2-х томах. Том 1: Кар'єра Ругонів. Черевко Парижа: Романи / Е. Золя; пер. з фр.; передм. Д. Наливайка. – К.: Дніпро, 1988. – 372 с.

Золя Е. Твори в 2-х томах. Том 2: Завоювання Плассана. Жерміналь: Романи / Е. Золя; пер. з фр. – К.: Дніпро, 1988. – 725 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 3: Завоевание Плассана / Эмиль Золя; пер. с фр. К. М. Жихаревой, А. П. Зельдович. – М.: Правда, 1957. – 287 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 4: Проступок аббата Муре / Эмиль Золя; пер. с фр. Вл. Пяста. – М.: Правда, 1957. – 284 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 5: Его превосходительство Эжен Ругон / Эмиль Золя; пер. с фр. Э. Фельдман, Е. Лопыревой. – М.: Правда, 1957. – 307 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 6: Западня / Эмиль Золя; пер. с фр. М. Ромма – М.: Правда, 1957. – 367 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 7: Страница любви / Эмиль Золя; пер. с фр. М. Столярова. – М.: Правда, 1957. – 607 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 8: Накипь / Эмиль Золя; пер. с фр. А. П. Зельдович, Н. С. Надеждиной. – М.: Правда, 1957. – 368 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 9: Дамское счастье. Радость жизни / Эмиль Золя; пер. с фр. А. Пузикова. – М.: Правда, 1957. – 659 с.

Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 10: Жерминаль / Эмиль Золя; пер. с фр. А. Пузикова. – М.: Правда, 1957. – 404 с.

- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 11: Творчество / Эмиль Золя; пер. с фр. А. Пузикова. – М.: Правда, 1957. – 323 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 12: Земля / Эмиль Золя; пер. с фр. Б. В. Горнунга. – М.: Правда, 1957. – 411 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 13: Мечта. Человек-зверь / Эмиль Золя; пер. с фр. М. Ромма. – М.: Правда, 1957. – 483 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 14: Деньги / Эмиль Золя; пер. с фр. А. Н. Тетеревниковой. – М.: Правда, 1957. – 352 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 15: Разгром / Эмиль Золя; пер. с фр. В. Парнаха. – М.: Правда, 1957. – 415 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 16: Доктор Паскаль / Эмиль Золя; пер. с фр. К. Г. Локса. – М.: Правда, 1957. – 275 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 17: Лурд / Эмиль Золя; пер. с фр. Т. Ириновой. – М.: Правда, 1957. – 383 с.
- Золя Э. Собрание сочинений в 18-ти томах. Том 18: Труд / Эмиль Золя; пер. с фр. М. Столярова. – М.: Правда, 1957. – 482 с.
- Золя Э. Дамское счастье: Роман / Эмиль Золя; пер. с фр. Ю. Данилина. – К.: Молодь, 1993. – 368 с.
- Золя Э. Деньги: Роман / Эмиль Золя; пер. с фр. А. Н. Тетеревниковой. – М.: Правда, 1986. – 448 с.
- Золя Э. Западня: Роман / Эмиль Золя; пер. с фр. – М.: Худож. лит., 1978. – 335 с.
- Золя Э. Западня. Жерминаль: Романы / Эмиль Золя; пер. с фр.; редкол.: Л. Андреев, Г. Бердников, Г. Гоц и др.; вступ. ст. А. Пузикова; примеч. С. Зенкина. – М.: Худож. лит., 1988. – 783 с. – (Б-ка классики. Заруб. литература).



Золя Э. Мечта. Нана: Романы / Эмиль Золя; пер. с фр. – М.: Вече, РИПОЛ, 1993. – 480 с. – (Каприз. Женские любовные романы).

Золя Э. Проступок аббата Муре. Его превосходительство Эжен Ругон: Романы / Эмиль Золя; пер. с фр. – Нальчик: Изд-во «Эльбрус», 1989. – 512 с.

Золя Э. Человек-зверь: Роман / Эмиль Золя; пер. с фр. Я. Лесюка – М.: АСТ, 2009. – 413 с. – (Классическая и современная проза).

### **Про життя і творчість письменника**

Васильева Е. К. Эмиль Золя / Е. К. Васильева, Ю. С. Пернатъев // 100 знаменитых писателей. – Харьков: Фолио, 2006. – С. 173-178. – (100 знаменитых).

Горбунов А. М. Эмиль Золя / А. М. Горбунов // Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века: Популярная библиографическая энциклопедия. – М.: Кн. палата, 1991. – С. 421-427.

Давиденко Г. Й. Відображення фізіологічних аспектів людського життя та його соціальної панорами у романі Е. Золя «Жерміналь» / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка // Історія зарубіжної літератури ХІХ-початку ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С. 271-273.

Давиденко Г. Й. Натуралізм у французькій літературі. Еміль Золя / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка // Історія зарубіжної літератури ХІХ-початку ХХ століття: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С. 215-219.

Золя Эмиль // История зарубежной литературы XX века, 1871-1917: Учебник для студентов пед. институтов по спец. № 2101 «Рус. яз. и лит.» / В. Н. Богословский, З. Т. Гражданская, С. Д. Артомонов и др.; под ред. В. Н. Богословского, З. Т. Гражданской. – М.: Просвещение, 1989. – С. 36-56.

Золя Еміль // 500 знаменитых людей планеты / Худож.-оформитель Л. Д. Киркач-Осипова. – Харьков: Фолио, 2005. – С. 299-300.

Логвин Г. П. Чому Золя є нашим сучасником? Е. Золя. Кар'єра Ругонів. 10 клас: Матеріали до уроків коментованого читання / Г. П. Логвин // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2007. – № 13-14. – С. 11-24.

Петухова О. Еміль Золя: «Реалист заглушил во мне поэта...» / О. Петухова // Личности. – 2015. – № 7. – С. 6-23.

Пискунова С. Еміль Золя / С. Пискунова // Энциклопедия для детей. Том 15. Всемирная литература. Ч. 2. XIX и XX века / Глав. ред. В. А. Володин. – М.: Аванта +, 2001. – С. 173-177.

Триков В. Золя Еміль / В. Триков // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – С. 656-660.

Удовиченко Л. М. Вивчення образу-персонажа у національному та загальнолюдському вимірах: На матеріалі творчості Е. Золя та І. Франка / Л. М. Удовиченко // Всесвітня літ-ра в середн. навч. закладах України. – 2005. – № 6. – С. 42-45.

### Інтернет-ресурси

Золя Еміль [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D1%96%D0%B%D1%8C\\_%D0%97%D0%BE%D0%BB%D1%8F](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D1%96%D0%B%D1%8C_%D0%97%D0%BE%D0%BB%D1%8F). – Назва з екрану. – Дата останньої правки 20.01.2020. – (Дата звернення 30.03.2020).

Золя Еміль – біографія [Електронний ресурс] // Javalibre. – Електр. дані – Режим доступу: <https://javalibre.com.ua/java->

[book/author/bio/24449](#). – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Золя Еміль – біографія коротко [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані – Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/emil-zolya-biografiya-skorocheno/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Золя Еміль – біографія [Електронний ресурс] // Український Центр. – Електр. дані – Режим доступу: <http://www.ukrcenter.com/%D0%9B%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/41293/%D0%95%D0%BC%D1%96%D0%BB%D1%8C-%D0%97%D0%BE%D0%BB%D1%8F/%D0%91%D1%96%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Золя Еміль – біографія [Електронний ресурс]. – Електр. дані – Режим доступу: [https://www.yakaboo.ua/ua/author/view/Jemil\\_Zolja/](https://www.yakaboo.ua/ua/author/view/Jemil_Zolja/). – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Краткая биография Эмиля Золя (2 апреля 1840-29 сентября 1902) [Електронний ресурс]. – Електр. дані – Режим доступу: [http://www.wisdoms.one/biografiya\\_emil\\_zolya.html](http://www.wisdoms.one/biografiya_emil_zolya.html). – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Золя Еміль – біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=5557>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Ткаченко В. І. Золя Еміль – біографія – [Електронний ресурс] / В. І. Ткаченко // Енциклопедія Сучасної України. – Електр. дані – Режим доступу: [http://esu.com.ua/search\\_articles.php?id=17046](http://esu.com.ua/search_articles.php?id=17046). – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Эмиль Золя – биография [Электронный ресурс] // 24 СМІ. – Електр. дані – Режим доступу: <https://24smi.org/celebrity/5504-emil-zolia.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Эмиль Золя – биография [Электронный ресурс] // Лаборатория фантастики. – Електр. дані – Режим доступу: <https://fantlab.ru/autor9400>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

Эмиль Золя – биография, информация, личная жизнь [Электронный ресурс]. – Електр. дані – Режим доступу: <https://stuki-druki.com/authors/Zolya.php>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 30.03.2020).

## **Зміст**

Біографія Еміля Золя.....	3
Творча спадщина Е. Золя.....	6
Про життя і творчість письменника.....	8
Інтернет-ресурси.....	9